

PROGRAMOS „LEADER“ IR ŽEMDIRBIŲ MOKYMO METODIKOS CENTRAS

PATVIRTINTA

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos
centro direktoriaus

2012 m. vasario 28 d. įsakymu Nr. 36MP-9

AUGALŲ APSAUGOS KONSULTANTŲ MOKYMO PROGRAMA (žinių atnaujinimas)

Kodas – 596162010

Mokymosi trukmė – 8 akad. val.

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų direktorius

Vaidas Pocius

2012 m. vasario 21 d.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
Žemės ir maisto ūkio departamento direktorius

Rimantas Krasuckis

2012 m. vasario 17 d.

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktorius

Evaldas Zigmas Čijauskas

2012 m. vasario 17 d.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
Kaimo plėtros departamento
Kompensacijų ir investicijų skyriaus vedėja

Jolanta Žutautienė

2012 m. vasario 27 d.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
Ekonomikos ir programų vertinimo departamento
Strateginio planavimo ir mokslo skyriaus vedėja

Zita Duchovskienė

2012 m. vasario 20 d.

Programą teikia

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centras

Direktorė Lina Gumbrevičienė
2012 m. sausio 13 d.

Programą rengė:

Žemės ūkio ministerijos Žemės ir maisto ūkio departamento
Augalininkystės skyriaus vyr. specialistė
Dalia Abraitytė

Valstybinės augalininkystės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos
Augalų apsaugos kontrolės skyriaus vedėjas
A. Strukčinskas

Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro projektų metodininkė
Veronika Pilipavičienė

Programą recenzavo:

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos
Žemės ir maisto ūkio departamento
Augalininkystės skyriaus vedėjo pavaduotojas
Adolfas Damanskis

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos
direktorius pavaduotoja
Asta Šakickienė

Lietuvos žemės ūkio konsultavimo tarnybos
Augalininkystės skyriaus vedėja
Dijana Ruzgienė

1. MOKYMO PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Mokymo programos aktualumas. Mokymo programa parengta pagal 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/128/EB, nustatančios Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo (OL 2009 L 309, p. 71), reikalavimus ir nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius augalų apsaugos produktų naudotojų konsultavimo, augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, tiekimo rinkai, įsigijimo, saugojimo, naudojimo tvarką ir apskaitą, likučių ir taros sunaikinimo, purkštuvų techninės apžiūros, aplinkosaugos ir darbų saugos reikalavimų įgyvendinimo ir kt. klausimus.

Mokymo programos tikslai ir uždaviniai. Suteikti kursų dalyviams naujausios informacijos apie augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, naudojimo, saugojimo, tiekimo rinkai reikalavimus, atsekamumą, augalų apsaugos produktų kontrolės sistemą, geros augalų apsaugos praktikos bei integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principus, augalų apsaugos produktų poveikį aplinkai ir žmonių sveikatai, taikomas priemones siekiant išvengti augalų apsaugos produktų keliamos rizikos, augalų apsaugos produktų purškimo įrangos ir kt. reikalavimus.

Kursų dalyviai bus supažindinami su naujausiais teisės aktais, reglamentuojančiais augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, saugojimo, naudojimo, tiekimo rinkai, darbų saugos ir kt. klausimus, augalų apsaugos produktų keliamą riziką ir jos valdymo priemones.

Tikslinė klausytojų grupė. Mokymo programa skiriama augalų apsaugos konsultantams, siekiantiems atnaujinti žinias bei pratęsti akreditaciją konsultuoti/mokyti augalų apsaugos klausimais.

Lektorių kvalifikacija ir darbo patirtis. Dėstyti pagal šią programą gali asmenys, turintys žemės ūkio mokslų studijų krypties agronomijos šakos aukštąjį išsilavinimą ir ne mažesnę kaip dvejų metų darbo patirtį augalų apsaugos srityje. Atskiroms temoms dėstyti rekomenduojame pasitelkti mokslininkus, augalų apsaugos produktų kontrolės pareigūnus, aplinkos apsaugos inspektorius, higienos bei darbų saugos specialistus, valstybės tarnautojus, kurių veikla susijusi su augalų apsaugos teisės aktų rengimu ir jų įgyvendinimo kontrole.

Mokymo vieta, mokymo metodai. Teorinis mokymas vyks auditorijoje, kurioje yra vaizdinės medžiagos demonstravimo technika. Praktinis mokymas – ūkininko ūkyje.

Mokymo metodai – paskaita, vaizdinės mokymo medžiagos stebėjimas, komentavimas, aptarimas, analizė ir vertinimas.

Mokymo ištekliai ir priemonės

- Dalykinė mokymo medžiaga, parengta pagal mokymo programos turinį;
- Dalomoji vaizdinė medžiaga;
- Vaizdinė medžiaga, skirta demonstruoti purškimo procesą, purškimo technikos, tirpalo paruošimo, jo likučių, technikos ir specialios darbo aprangos nukenksminimo bei saugojimo ypatumus;
- Schemos, lentelės, augalų apsaugos produktų etiketės ir kitos vaizdinės priemonės;
- Specialioji literatūra.
- Auditorija arba kita patalpa su vaizdinės medžiagos demonstravimo technika.
- Ūkis (pasėlių laukai, augalų apsaugos technika, technikos nukenksminimo aikštelė, augalų apsaugos produktų ir pakuočių bei taros laikymo patalpa, specialioji darbo apranga ir jos laikymo patalpa, augalų apsaugos produktų apskaitos dokumentacija);

Baigiamasis žinių vertinimas. Dalyviai, išklausę mokymo programos kursą turi laikyti žinių ir praktinių gebėjimų patikrinimo testą, kurį sudaro 30 klausimų, t. sk. ne mažiau kaip penki STOP klausimai. Užduoties atlikimui skiriama 60 min.

Kursų dalyviams, teisingai atlikusiems 80 proc. testo užduočių ir atsakius į visus STOP klausimus, išduodamas Žemės ūkio ministerijos nustatytos formos kvalifikacijos tobulinimo pažymėjimas, kuris suteikia tiesę pratęsti akreditaciją augalų apsaugos produktų naudotojų konsultavimo/mokymo veiklai vykdyti. Neįvykdžiusiems žinių patikrinimo užduoties, ne anksčiau kaip per mėnesį sudaromos sąlygos ją perlaikyti. Pakartotinai neišlaikę žinių patikrinimo užduoties, iš naujo kartoja mokymo kursą pagal „Augalų apsaugos konsultantų mokymo programą“ (žinių atnaujinimas), 8 ak. val., kodas 596162008.

2. ĮGYJAMI GEBĖJIMAI (KOMPETENCIJOS)

Baigę mokytis pagal šią programą, klausytojai turi žinoti:

- Teisės aktus, reglamentuojančius augalų apsaugos produktų įvežimą, vežimą, saugojimą, naudojimą ir apskaitą;
- Augalų apsaugos produktų poveikį dirvožemiui, vandeniui, augalijai, gyvūnijai ir žmonių sveikatai;
- Profesionaliajam ir neprofesionaliajam naudojimui skirtus augalų apsaugos produktus ir svarbiausius naudojimo reikalavimus;
- Augalų apsaugos produktų pakuočių, ženklavimo, saugos reikalavimus, rizikos fazes ir kt.;
- Geros augalų apsaugos praktikos bei integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės principus;
- Augalų apsaugos produktų purškimo įrangos ir purškimo reikalavimus;
- Darbo saugos reikalavimus dirbant su augalų apsaugos produktais;
- Atsakomybę už augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, tiekimo rinkai, saugojimo, naudojimo, apskaitos ir kt. reikalavimų pažeidimus;
- Darbo su augalų apsaugos produktais principus;
- Asmenines apsaugos priemones ir pirmosios pagalbos veiksmus bei priemones;
- Atsakomybę už augalų apsaugos produktų naudotojų konsultavimo kokybę.

Turi gebėti:

- Įvertinti, kaip ūkyje laikomasi teisės aktų, reglamentuojančių augalų apsaugos produktų tikslinio išigijimo, vežimo, sandėliavimo, naudojimo, technologijų, aplinkos ir darbų saugos, augalų apsaugos produktų atsekamumo ir kt. klausimus;
 - supažindinti su teisės aktais, reglamentuojančiais saugų augalų apsaugos produktų naudojimą;
 - padėti pasirinkti efektyviausią ir mažiausiai kenksmingą žmogui ir aplinkai augalų apsaugos produktą ir jo kiekį;
 - apskaičiuoti augalų apsaugos produkto kiekį reikiamam plotui purkšti ir pagaminti purškimo tirpalą;
 - įvertinti paruoštą augalų apsaugos produktų purškimo įrangą, tirpalą ir purškimo saugumą (jeigu yra trūkumų, nurodyti juos ir padėti pašalinti).

3. MOKYMO PLANAS

Mokymo trukmė –8 akad. val.

Eil. Nr.	Dalyko pavadinimas	Skiriama akad. val.	
		teorijai	praktikai
1.	Naujausi teisės aktai, reglamentuojantys: augalų apsaugos produktų įvežimo, vežimo, tiekimo į rinką, platinimo, išigijimo, saugojimo ir naudojimo tvarką bei apskaitą, likučių ir taros tvarkymo, purškimo įrangos techninės apžiūros, aplinkosaugos ir darbo saugos, atsakomybės už pažeidimus, augalų apsaugos produktų naudotojų konsultavimo, jo kokybės ir kt. klausimus	1	
2.	Nauji registruoti augalų apsaugos produktai ir naujausia augalų apsaugos technika bei rekomenduojamos pažangiausios augalų apsaugos technologijos	2	
3.	Konkreiti rizika, susijusi su rankinės ar nugarinės augalų apsaugos produktų purškimo įrangos naudojimu ir rizikos valdymo	0,5	

	priemonių taikymas		
4.	Būtni veiksmai siekiant apsaugoti žmonių sveikatą ir aplinką dirbant su augalų apsaugos produktais	0,5	
5.	Aplinkos apsaugos ir darbų saugos reikalavimai dėl augalų apsaugos produktų vežimo, saugojimo, ženklinimo, darbo aplinkos, spec. aprangos, purškimo tirpalo ruošimo, tuščių augalų apsaugos produktų pakuočių, kitų medžiagų, turėjusių sąlytį su augalų apsaugos produktais, ir nepanaudotų augalų apsaugos produktų (tirpalo ar koncentrato) kiekių, įskaitant ir mišinių, esančių rezervuaruose, šalinimo	0,5	
6.	Integruotos kenksmingųjų organizmų kontrolės strategija, priemonės ir metodai siekiant minimaliai naudoti augalų apsaugos produktus ir mažinti jų keliamą riziką žmonių sveikatai, netiksliniams organizmams ir aplinkai.	0,5	
7.	Augalų apsaugos produktų ir jų naudojimo metodų lyginamasis vertinimas. Registruotų augalų apsaugos produktų, turinčių mažiausią neigiamą poveikį žmonių sveikatai, aplinkai, netiksliniams organizmams ir veiksmingą poveikį kenksmingiesiems organizmams naikinti, parinkimas.	1	
8.	Pavojus dirbant su augalų apsaugos produktais ir būtni veiksmai siekiant apsaugoti žmonių sveikatą. Apsaugos ir prevencijos priemonės: augalų apsaugos produktų pakuočių etiketės, įspėjamieji ir pavojaus ženklai, rekomenduojamos asmeninės apsaugos priemonės augalų apsaugos produktų operatoriams, jų nukenksminimas, laikymas; darbo organizavimas; sveikatos patikrinimas, mokymas ir informavimas, augalų apsaugos produktų sandėliavimo ir darbo aplinkos reikalavimai, purškimo tirpalo ruošimas, tuščių augalų apsaugos produktų pakuočių, kitų medžiagų, turėjusių sąlytį su augalų apsaugos produktais, ir nepanaudotų augalų apsaugos produktų (tirpalo ar koncentrato) kiekių, įskaitant ir mišinių, esančių rezervuaruose, likvidavimas ir kt.). Apsinuodijimo augalų apsaugos produktais požymiai. Pirminės medicinos pagalbos teikimas apsinuodijus augalų apsaugos produktais. Sveikatos stebėseną ir informavimo sistema dėl nelaimingų ar tariamų nelaimingų atsitikimų, susijusių su augalų apsaugos produktų naudojimu.	1	
9	Baigiamasis žinių vertinimas		1
	Iš viso 8 akad. val.	7	1

MOKOMOJI LITERATŪRA IR INFORMACIJOS ŠALTINIAI

1. 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką, panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB.
2. 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/128/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų pagrindus siekiant tausiojo pesticidų naudojimo.

3. 2011 m. birželio 8 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 547/2011, kuriuo dėl augalų apsaugos produktų ženklavimo reikalavimų įgyvendinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009.
 4. Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas. Žin., 2010, Nr. 13-620.
 5. Cheminių medžiagų ir preparatų įstatymas. Žin., 2000, Nr. 36-987; 2008, Nr. 76-3000; 2010 Nr.157-7967.
 6. Augalų apsaugos produktų įvežimo, sandėliavimo, prekybos ir naudojimo taisyklės. Žin., 2004, Nr. 90-2013; 2010, Nr. 92-4868.
 7. Pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų klasifikavimo ir ženklavimo tvarka. Žin., 2003, Nr. 81 (1)-3703; 2009, Nr.157-7112.
 9. Purkštuvų tikrinimo taisyklės. Žin., 2001, Nr. 55-1967; 2010, Nr. 87-4610.
 10. Augalų apsaugos produktų kontrolės taisyklės. Žin., 2004, Nr. 15-480; 2010, Nr. 106-5484.
 10. Geros augalų apsaugos praktikos taisyklės. Žin., 2011, Nr.165-7882.
 11. Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksas. Žin., 1985, Nr.1-1.
 12. Lauko augalų ligos ir kenkėjai / Mokslinis metodinis leidinys, V., 2006.
 13. Pileckis S., Repšienė D., Vengeliauskaitė A. ir kt. Daržovių ligos ir kenkėjai. Kėdainių r., 1983.
 14. Žemės ūkio augalų kenkėjai, ligos ir jų apskaita / Mokslinis metodinis leidinys, V., 2002.
 15. Rašinskienė A. Sodo apsauga nuo ligų, kenkėjų ir piktžolių. Kėdainių r., 1994.
 16. Autorių kolektyvas. Augalų purškimo pagrindai. V., 2000.
 17. Profesionalaus naudojimo augalų apsaugos produktų sąrašai: <http://www.vatzum.lt/lt/veikla/veiklos-sritys/augalu-apsaugos-produktu-registracija/>
 18. Individualaus naudojimo augalų apsaugos produktų sąrašas: <http://www.vatzum.lt/lt/veikla/veiklos-sritys/augalu-apsaugos-produktu-registracija/>
 19. Registruotų augalų apsaugos produktų etiketės profesionaliam naudojimui:
http://www.vaat.lt/popup2.php?item_id=262
 20. Registruotų augalų apsaugos produktų etiketės neprofesionaliam naudojimui:
http://www.vaat.lt/popup2.php?item_id=263
 21. Vienkartinio leidimo įvežti augalų apsaugos produktus iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ir ne Europos ekonominės erdvės valstybių išdavimo taisyklės. Žin., 2010, Nr. 99-5146.
 22. www.zmmc.lt
 23. www.vatzum.lt
-